

Individuální léčebný plán

Jan Vokurka

vok@mail.muni.cz
Parodontologické oddělení
Stomatologická klinika LFMU

Cíle terapie

- Jsou značně individuální
- Stanovení subjektivních a objektivních cílů

Klinické cíle terapie

- Zmírnění nebo odstranění gingivitidy
 - BOP <25%
- Zmenšení hloubky chobotů
 - Probing pocket depth (PPD) <5mm
- Odstranění otevřených furkací

Subjektivní cíle terapie

- Odstranění bolesti
- Estetika
- Funkce

Individuální léčebný plán

- Každý člověk je jedinečný
- Nelze vytvářet univerzálně platná schémata léčby

Individuální léčebný plán

- Nutno zohledňovat všechny základní aspekty
 - Biologický
 - Psychologický
 - Teologický
 - Sociální
 - Ekologický
 - Ekonomický

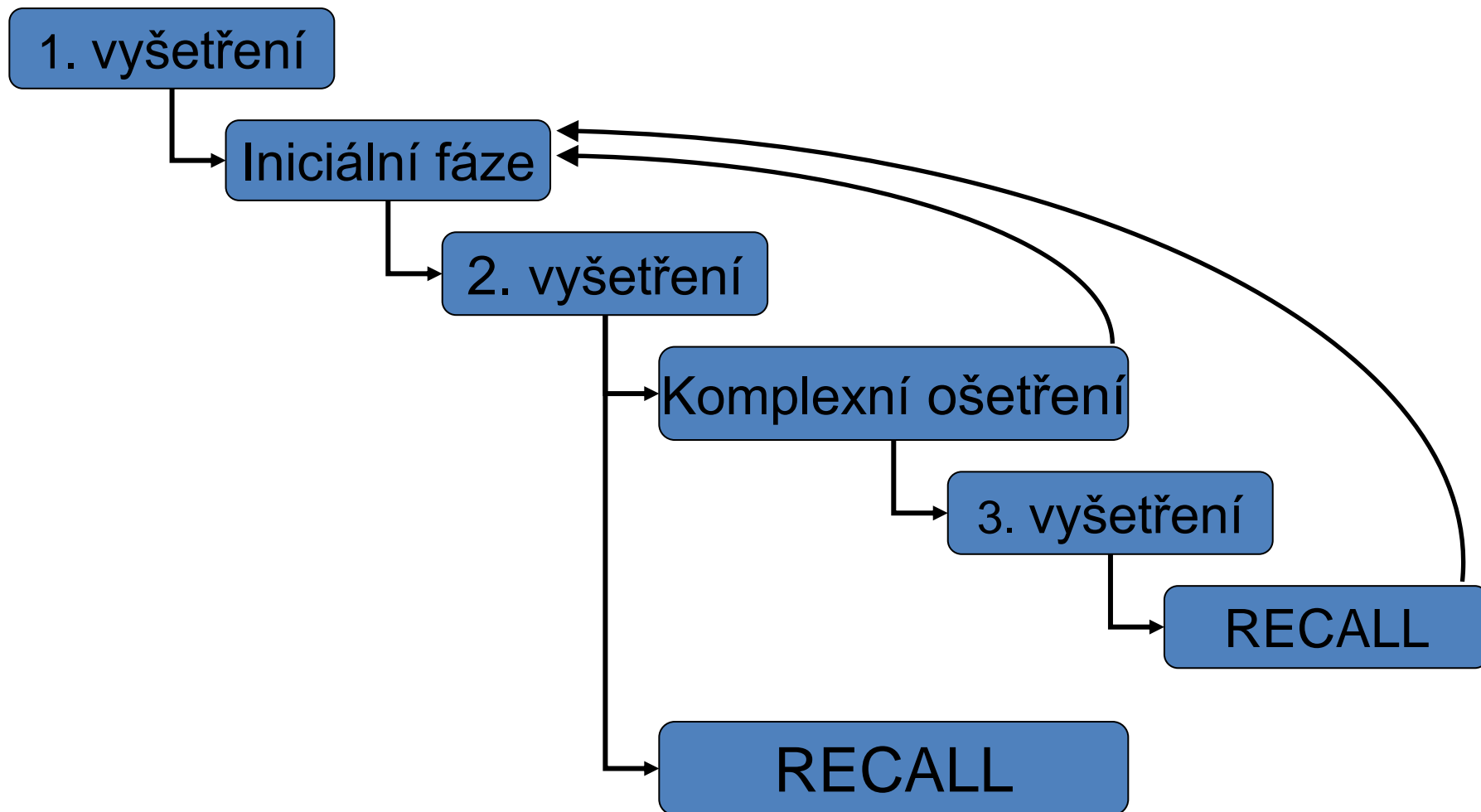
Individuální léčebný plán

- Mentální stav
- Emoční stav
- Temperament
- Přístup k léčbě
- Fyzický, kostní a emoční věk

Fáze terapie

- Změna systémové terapie a ukončení kouření
- Iniciální (hygienická) fáze – zahrnuje zbavení bolesti
- Korektivní fáze
- Udržovací fáze – podpůrná léčba, recall

Fáze terapie

Změna systémové terapie

- Konzultace s ošetřujícím lékařem
 - (praktický lékař, internista, endokrinolog, imunolog, atd.)

Eliminace kouření

Cíle iniciální fáze

- Čisté prostředí (redukce bakteriální nálože)
- Odstranění retenčních míst plaku
- Motivace pacienta
- Výsledek iniciální fáze není možné dopředu odhadnout

Stanovení prognózy zubu

- Prognóza zubu
 - Dobrá
 - Nejistá
 - špatná

Prognóza zubu dobrá

- Žádná nebo „předvídatelná“ terapie
 - výplň, korunka, endodoncie

Prognóza zubu nejistá

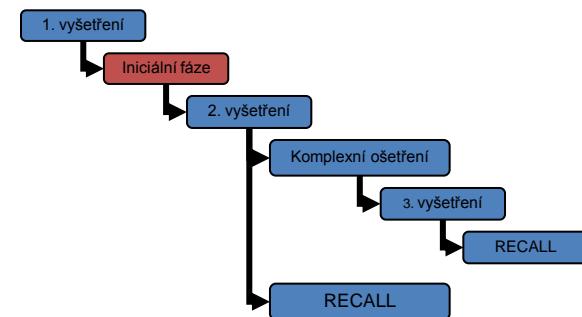
- Nutné další ošetření, které zlepší prognózu zubu na dobrou
- Postižení
 - Parodontologické
 - furkace, horizontální a vertikální defekty
 - Endodontické
 - nedoplněné kanálky, periapikální projasnění na RTG, kořenové nástavby
 - Zubní
 - rozsáhlé kazy

Prognóza zubu špatná

- Nutná extrakce kvůli postižení
 - Parodontální
 - opakovaný parodontální absces
 - ztráta attachmentu po apex
 - Endodontické
 - perforace kořene v apikální části
 - Zubní
 - vertikální a šikmá fraktura kořene
 - subgingivální kaz
 - Funkční
 - třetí moláry bez antagonisty

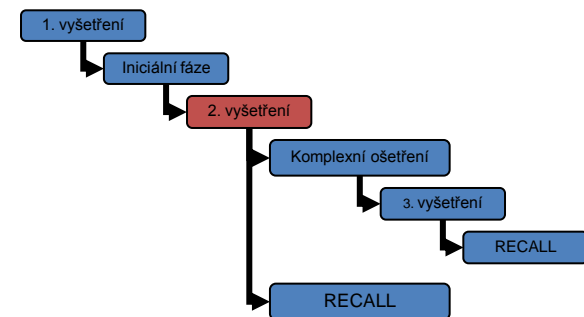
Iniciální fáze

- Motivace pacienta a instruktáž
- Odstranění zubního kamene
- Subgingivální ošetření
- Ošetření kazů
- Extrakce zubů se špatnou prognózou
- Endodoncie

Reevaluace

- 6-8 týdnů po ukončení hygienické fáze
- Umožnění hojení tkání parodontu po ošetření

Korektivní fáze

Parodontologická

- Otevřená kyretáž

- GTR

Záchovná

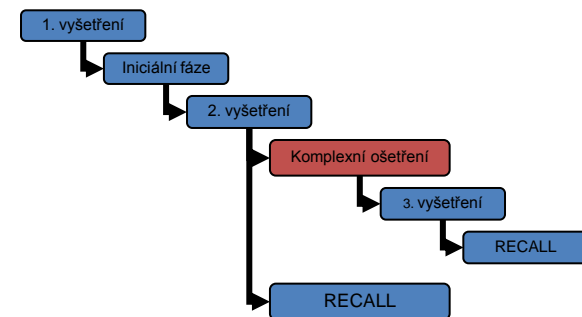
- Definitivní výplně

- Endodoncie

Ortodontická

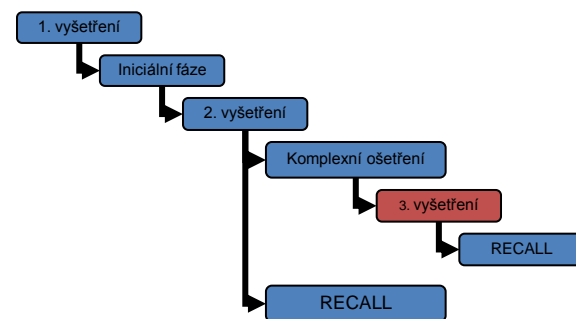
Protetická

Implantační

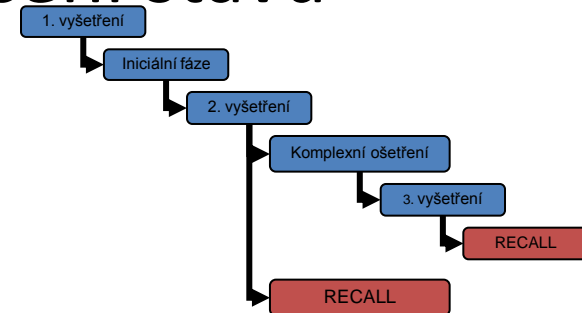
Reevaluace po korektivní fázi

- Zjištění rizika opětovného rozvoje nemoci
- Frekvence návštěv (3-12 měsíců)
- Hodnocení dosažených cílů
- Stanovení kritérií pro recall

Recall

- Opakovaná motivace pacienta
- Kontrola anamnézy a klinických parametrů (PBI, CPI, BoP)
- Podpůrná parodontální terapie - (PPD) <5mm
- Fluoridace a depurace
- Kontrola frekvence návštěv
- Při zhoršení nutné nové zhodnocení stavu

Iniciální fáze - motivace

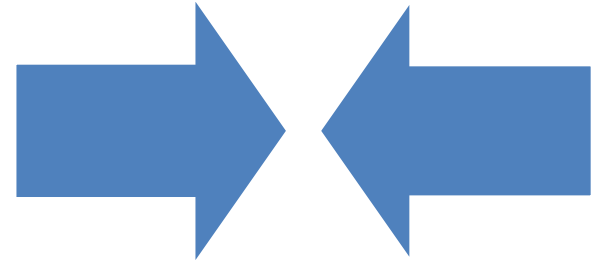
- Změna chování a přístupu pacienta
- Spolupráce pacienta má zásadní vliv na výsledek léčby

Strategie motivace

- Učení

- Informace přivedou změnu

- Motivační rozhovor

- Změna osobních priorit přinese změnu
- “Motivational Interviewing: Preparing People to Change Addictive Behaviors” *Miller and Rollnick, 1991*

Motivační rozhovor

- Empatie lékaře
 - Vyjádřit pochopení pacientova problému
- Nahnést rozpor mezi současným stavem a cílem
- Nepodléhat a stát si za svým
 - Protiargumenty pacienta nepřesvědčí, spíše naopak
- Podpořit pacientovo sebevědomí

Základy komunikace

- Anamnéza a rozhovor „z očí do očí“
- Otevřené otázky
 - „co si myslíte o...“
 - „jak byste popsal...“
- Ujistit pacienta, že ho nekritizujete
 - „jsem rád za Vaši upřímnost ohledně kouření“
- Zrcadlit, co pacient říká
 - „zdá se, že jste ztratil naději...“
- Shrnout a řídit rozhovor

Poskytování informací pacientovi

- Bez svolení
 - Informace předány moc brzo
 - Pacient má pocit, že je tlačěn
- Se svolením
 - Motivační rozhovor

Informace se svolením

- Doplnit informace, které pacient nevěděl
 - „mohly by Vás zajímat informace o...“
 - „zajímalo by Vás dozvědět se něco o...“
- Neutrální pozice
 - „současné vědecké poznatky naznačují, že...“
 - „moji pacienti často říkají...“
- Sledovat pacientovy reakce

Mechanické odstranění supragingiválního zubního plaku

- Redukce bakteriální nálože
- Ovlivňuje kvalitu a složení subgingiválního plaku *Haffajee 2001*
- Primární prevence gingivitid a parodontitid
- Čištění je účinné pouze pokud je možné ho provádět pravidelně a dlouhodobě *Warren & Chater 1996*

Zubní kartáček

- Vlákna
 - Délka
 - Tvar
 - Materiál
 - Zakončení
- Rukojeť
- Hlavice

Techniky čištění

- Optimální technika čištění odstraní veškerý zubní plak v co nejkratším čase a nezpůsobí žádné poškození zubu nebo dásně *Hansen & Gjermo 1971*

- Technika
 - ▣ Horizontální
 - ▣ Vertikální *Leonard 1939*
 - ▣ Kruhová *Fones 1934*
 - ▣ Sulkulární *Bass 1948*
 - ▣ Vibrační *Stillman 1932*
 - ▣ Vibrační *Charters 1948*
 - ▣ Modifikovaná Bass/Stillmanova

Mezizubní pomůcky

- Parodontitida a gingivitida se nejvíce projevuje v mezizubních prostorech *Löe 1979*
- Zubní nit a pásky
- Mezizubní kartáček
- Zubní párátka

Ústní sprchy

- Redukují
 - Krvácení
 - Gingivitidu
 - Zubní plak
- Subgingivální koncovky
- Pulzní režim

Škrabky na jazyk

- Kompletní dezinfekce úst *Quirynen 2000*